

Talousarvioesityksen yhteydessä tarkasteltavia toimintoja

Ryhmäperhepäivähoitoyksikön Muksumäen sulkeminen.

Toimintakuluja budjetoitu koko vuodelle noin 77.000 €.

Muksumäki on ryhmäperhepäivähoitopaikka, jossa on kaksi hoitajaa ja korkeintaan 8 lasta hoidossa. Tällä hetkellä ryhmässä on 6 lasta. Näille lapsille voidaan järjestää varhaiskasvatuspaikka muihin yksiköihin.

Kotihoidon tuen kuntalisä

Toimintakuluja budjetoitu 40.000 €.

Kotihoidon tuen hoitorahan ja -lisän lisäksi kunta voi maksaa kuntalisää. Viitasaarella kuntalisää ryhdyttiin maksamaan 1.8.2022 alkaen Viitasaaren kaupunginvaltuuston päätöksellä (13.6.2022 § 39). Päätöstä edelsi valtuustoaloite, jossa perusteluna kuntalisän maksamiselle oli mm. varhaiskasvatuspaikkojen puute, henkilöstön heikko saatavuus, vuorohoidon tarve, uudet investoinnit ja päiväkotiverkon tulevaisuus.

Tällä hetkellä Viitasaaren varhaiskasvatuspaikkojen ja henkilöstön saatavuuden tilanne on parantunut.

Erittäin suuri vuorohoidon tarve ja alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen hakeutuminen osoittavat, että varhaiskasvatusta tarvitaan ja satsaus pitää olla laadukkaissa ja tasa-arvoisissa varhaiskasvatuspaikoissa. Lisääntyneet lasten tuen tarpeet osoittavat, että lasten olisi hyvä olla päivittäisessä varhaiskasvatuksessa. Näin tuen tarpeeseen voidaan vastata jo heti varhaisvuosista alkaen, eikä vasta esiopetuksessa.

Avoim varhaiskasvatus

Toimintakulut noin 69 500 €. (sis. toimintakulut ja henkilöstökulut: varhaiskasvatuksen sosionomi ja sijaiskulut.)

Avoimen varhaiskasvatuksen käyttö on verrattain vähäistä suhteessa resurssipanostukseen. Toiminnassa on mukana noin 10 lasta.

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa on seuraavasti:

1. perhekerho: maanantai (hyvinvointialueen vastuukerho), tiistai ja perjantai klo 9.00–12.00. Kerhossa käyneitä perheitä on ollut n. 3–5.
2. lastenkerho: keskiviikko ja torstai klo 9.00–12.00, lapsia kirjoilla 10, osallistuvat kerhoon vaihtelevasti.

Avointa varhaiskasvatusta käyttävät lapset mahtuisivat jokapäiväiseen varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksessa voi olla, vaikka vanhemmat tai vanhempi olisi kotona. Varhaiskasvatukseen voi osallistua koko- tai osa-aikaisesti perheen tarpeen mukaan arkipäivisin klo 6.30–17.00 välisenä aikana.

Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa järjestettävän varhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen merkittävin ero on lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lakisääteisyys. Avoimen

varhaiskasvatuksen piirissä lakisääteistä veloitetta ei ole. Avoimessa toiminnassa lapsen kohtaamiset voivat jäädä satunnaisiksi, jolloin varhaiskasvatussuunnitelman tekemistä ei nähdä tarkoituksenmukaisena. Päiväkoti- tai perhepäivähoidon piirissä myös mahdollinen tuen tarpeen määrittely ja tuen järjestäminen pystytään toteuttamaan.

Avoim varhaiskasvatus on perheelle maksutonta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat ovat nousseet, eli yhä useamman lapsen varhaiskasvatus päiväkodissa tai perhepäivähoidossa on myös maksutonta.

Avoim varhaiskasvatus on perhekeskuksen yksi toimija. Perhekeskustoiminnassa on mukana hyvinvointialue sekä 3. sektorin toimijoita, kuten Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekahvila, 4H:n kerhot ja seurakunnat sekä kriisikeskus Mobile.

Perhekeskus voisi toimia ilman varhaiskasvatuksen tarjoamia kerhoja. Hyvinvointialue ottaisi vastuun koko perhekeskuksen toiminnasta.

Varhaiskasvatuspalvelujen osto muilta kunnilta

Toimintakuluja budjetoitu 94.000 €.

Lapsen kotikunta on velvollinen tarjoamaan varhaiskasvatuspalvelun omaan kuntaan. Joissakin tapauksissa perhe pyytää palvelun oston naapurikunnalta, kun perhe asuu lähempänä ostokuntaa kuin oman kunnan tarjoamaa varhaiskasvatuspaikkaa. Perheen vanhempien työpaikka voi olla myös lähempänä ostokuntaa tai siinä toisessa kunnassa. Perhettä palvellaksemme, olemme ostaneet palvelun naapurikunnalta.

Varhaiskasvatuspalveluja ostetaan tällä hetkellä kolmelta kunnalta. Nyt ostositoumukset on kirjoitettu 31.7.2026 asti.

Vanhusten avoin päivätoiminta

Vanhusten avoin päivätoiminta ei ole lakisääteinen palvelu, mutta se yhdistyy sekä kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan että kaupunkistrategiaan.

Ikäihmisten avoimen päivätoiminnan tavoitteena on tukea kotona asumista, parantaa elämänlaatua sekä vähentää yksinäisyyttä. Toiminta on asiakkaan toimintakykyä ja mielekästä arkea tukevaa toimintaa, jolla edistetään asiakkaan omatoimisuutta, arjen aktiivisuutta ja osallisuutta. Toiminnan avulla vahvistetaan voimavaralähtöisesti asiakkaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja tuetaan sosiaalista kanssakäymistä.

Viitasaaren kaupungin järjestämä avoin päivätoiminta on ainutlaatuinen palvelu. Mikään muu kunta Keski-Suomessa ei järjestä vanhusten avointa päivätoimintaa siinä laajuudessaan kuin Viitasaaren kaupunki järjestää. Toiminnalla on ollut vaikutuksia mm. vanhusten vireystilaan sekä koettuun yksinäisyyden tunteeseen.

Avoimessa päivätoiminnassa on vanhuksille suunnattua maksutonta, virikkeellistä toimintaa arkipäivisin klo 10–14. Avoin päivätoiminta on tavoittanut kahden vuoden aikana yhä useamman vanhuksen. Toimintaan osallistuneiden vanhuksien määrä on noussut yli 20 henkilöllä päivässä.

	2024		2025	
	pvä	kk	pvä	kk
Tammikuu			17	331
Helmikuu	6	124	20	392
Maaliskuu	16	318	16	422
Huhtikuu	16	340	23	460
Toukokuu	16	326	19	380
Kesäkuu	12	223	20	382
Heinäkuu		-		77
Elokuu	18	388	21	448
Syyskuu	18	369	26	581
Lokakuu	17	399		
Marraskuu	18	383		
Joulukuu	19	244		
KA	14	283		

Avoimen päivätoiminnan kustannukset vuositasona ovat n. 43 000 €, joista suurin osa koostuu henkilöstökuluista (n. 33 000 €). Avoimessa päivätoiminnassa työskentelee yksi ohjaaja 85 % työajalla. Työntekijä on toiminnassa tarpeellinen vanhusten turvallisuuden tunteen turvaamiseksi sekä käytännön toimien (mm. ruoan jakaminen, toiminnan ohjaus) mahdollistamiseksi.

Kustannuksista 6000 € kuluu lehti-ilmoituksiin, joissa kahden viikon välein ilmoitetaan avoimen päivätoiminnan ohjelma. Materiaalikuluihin (mm. askarteluun, bingopalkintoihin, leipomisiin), asiantuntijavierailijoiden taksoihin sekä retkiin kuluu vuodessa 4000 €.

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Viitasaaren kaupunki järjestää tällä hetkellä aamu- ja iltapäivätoimintaa noin 40:lle 1–2 luokkien oppilaille ja vajaalle 10:lle perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille Haapaniemen, Huopanan ja Kymönkosken kouluilla.

Tämän toiminnan vuotuiset ulkoiset kustannukset ovat noin 130 000 €. Mikäli aamu- ja iltapäivätoiminta lopetettaisiin lukuvuoden 2026–2027 alusta, olisivat kustannussäästöt vuoden 2026 talousarviossa noin 65 000 €.